

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Document de ședință

A7-0129/2010

30.4.2010

RAPORT

referitor la contribuția politicii de coeziune la atingerea obiectivelor de la
Lisabona și a obiectivelor Strategiei UE 2020
(2009/2235(INI))

Comisia pentru dezvoltare regională

Raportor: Ricardo Cortés Lastra

PR_INI

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	11
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE	15

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la contribuția politicii de coeziune la atingerea obiectivelor de la Lisabona și a obiectivelor Strategiei UE 2020 (2009/2235(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 174-178,
- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune¹,
- având în vedere decizia 2006/702/CE a Consiliului referitoare la orientările strategice comunitare în materie de coeziune²,
- având în vedere rezoluția din 24 martie 2009 privind „Punerea în aplicare a Regulamentului privind fondurile structurale 2007-2013: rezultatele negocierilor privind strategiile naționale de coeziune și programele operaționale”³,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 16 august 2007, intitulată „Regiuni europene competitive datorită cercetării și inovării – O contribuție în favoarea consolidării creșterii și a îmbunătățirii cantitative și calitative a locurilor de muncă” (COM(2007)0474),
- având în vedere documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 14 noiembrie 2007 privind „Inovarea din cadrul regiunilor ca rezultat al politicii de coeziune” (SEC(2007)1547),
- având în vedere comunicarea Comisiei intitulată „Cooperarea pentru creștere și locuri de muncă - Un nou început pentru Strategia de la Lisabona” (COM(2005)0024),
- având în vedere documentul de lucru al serviciilor Comisiei, intitulat „Document de evaluare a Strategiei de la Lisabona” (SEC(2010)0114),
- având în vedere comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2007, intitulată „Statele membre și regiunile pun în aplicare Strategia de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă, prin intermediul politicii de coeziune a UE, 2007-2013” (COM(2007)0798),
- având în vedere comunicarea Comisiei din 14 mai 2008 privind rezultatele negocierilor referitoare la strategiile și programele din domeniul politicii de coeziune pentru perioada de programare 2007-2013 (COM(2008)0301),
- având în vedere comunicarea Comisiei din 21 decembrie 2009 privind cel de-al 20-lea raport anual privind punerea în aplicare a fondurilor structurale (2008) (COM

¹ JO L 210, 31.7.2006, p.25.

² JO L 291, 21.10.2006, p.11.

³ Texte adoptate, P6_TA(2009)0165.

(2009)0617),

- având în vedere evaluările ex-post ale perioadei de programare 2000-2006,
 - având în vedere documentul de lucru al Comisiei din 24 noiembrie 2009 referitor la consultarea privind viitoarea strategie „UE 2020” (COM(2009)0647),
 - având în vedere concluziile reuniunii neoficiale a Consiliului European din 11 februarie 2010,
 - având în vedere consultarea publică lansată de Comisie privind Strategia UE 2020 și rezultatul acesteia (SEC2010)0116),
 - având în vedere propunerea Comisiei din 3 martie 2010, intitulată „Europa 2020. O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii” (COM(2010)2020),
 - având în vedere raportul strategic al Comisiei din 31 martie 2010 privind promovarea unei dezbateri referitoare la coeziune în cadrul UE;
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru dezvoltare regională (A7–0129/2010),
- A. întrucât, ținând cont de faptul că obiectivul principal al politicii de coeziune constă în reducerea disparităților dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni și a întârzierii de dezvoltare a regiunilor defavorizate și a insulelor (inclusiv zonele rurale), din 2007, reglementările privind fondurile structurale includ o alocare obligatorie de fonduri în favoarea obiectivelor de la Lisabona pentru UE-15, și întrucât un mecanism similar de alocare neobligatorie de fonduri este aplicat de către UE-12, vizând utilizarea resurselor politicii de coeziune pentru sporirea atractivității statelor membre și a regiunilor acestora și pentru consolidarea creșterii economice și a locurilor de muncă;
- B. întrucât – în special în timpul recesiunii curente – politica de coeziune este unul dintre instrumentele principale de promovare a creșterii economice, a competitivității și a locurilor de muncă în UE datorită inclusivității valorii finanțării pentru programele și politicile pe termen lung, sistemului descentralizat de gestionare aplicat și integrării priorităților comunitare de dezvoltare durabilă în rândul obiectivelor sale principale;
- C. întrucât două treimi din investițiile în sectorul public din UE provin de la nivelurile regional și local, autoritățile regionale și locale concentrează adesea competențe politice substanțiale și sunt actori principali în realizarea atât a Strategiei de la Lisabona curente, cât și a viitoarei Strategii UE 2020;
- D. întrucât politica de coeziune și Strategia UE 2020 ar trebui integrate deoarece politica de coeziune este inclusă în Tratatul de la Lisabona în vederea promovării creșterii economice, a competitivității și a nivelului de ocupare a forței de muncă, acestea fiind obiective esențiale ale Strategiei;

- E. întrucât, la fel ca Strategia de la Lisabona, Strategia UE 2020 propusă nu reflectă într-o măsură suficientă nivelurile diferite de dezvoltare a regiunilor și a statelor membre și, prin urmare, nu se focalizează îndeajuns asupra coeziunii economice în UE extinsă,

Politica de coeziune și Strategia de la Lisabona

1. observă că, în alocările din cadrul programului pentru 2007-2013, aproximativ 228 miliarde de euro au fost alocate priorităților stabilite la Lisabona pe o perioadă de 7 ani; subliniază că alocările totale, inclusiv în UE-12 au depășit procentele propuse;
2. remarcă faptul că alocările variază semnificativ între statele membre și între obiective; subliniază că nu există o politică unică pentru toate domeniile și că elaborarea unei astfel de politici ar conduce la o lipsă de implicare și de identificare cu orice strategie de creștere economică și ar duce la o aplicare insuficientă a acesteia;
3. reamintește că, deja în perioada 2000-2006, în pofida absenței unui mecanism de alocare, legătura dintre programele politicii de coeziune și Strategia de la Lisabona a fost puternică, cu investiții de 10,2 miliarde de euro în cercetare și inovare;
4. consideră că Strategia de la Lisabona inițială, bazată exclusiv pe metoda coordonării, nu a putut atinge, din punct de vedere structural, obiectivele declarate și că adevăratele rezultate au fost realizate doar atunci când aceasta a fost corelată cu politica de coeziune; subliniază faptul că această greșală trebuie evitată în strategia UE 2020 propusă;
5. regretă că, din cauza începerii cu întârziere a programelor și a lipsei ulterioare de date referitoare la cheltuieli, corespondența dintre alocările programului și cheltuielile reale nu poate fi verificată în această etapă, iar corectitudinea investițiilor de la Lisabona nu poate fi evaluată, în special în ceea ce privește programarea în țările mai puțin dezvoltate; salută publicarea raportului strategic al Comisiei și solicită desfășurarea unei dezbateri inter-instituționale la nivel înalt pe această bază pentru a analiza contribuția politicii de coeziune la obiectivele de la Lisabona și pentru a evalua relațiile ulterioare;
6. critică absența unei evaluări generale a impactului cheltuielilor legate de coeziune asupra dezvoltării regionale; solicită Comisiei să evalueze impactul teritorial al alocării fondurilor structurale pentru Strategia de la Lisabona și să evalueze dacă acest sistem contribuie în mod real la o dezvoltare regională echilibrată și coerentă;
7. recunoaște că o evaluare eficientă trebuie să se bazeze pe indicatori care permit compararea și combinarea datelor între regiuni; solicită Comisiei să elaboreze o propunere pentru indicatorii de evaluare înainte de 2012 pentru a furniza modalitățile de a măsura impactul produs în ceea ce privește, de asemenea, cantitatea și calitatea, și să efectueze modificările necesare pentru următoarea perioadă de programare;
8. regretă că, deși obiectivele principale ale Agendei de la Lisabona includeau inițial creștere economică, ocupare a forței de muncă și coeziune socială, relansarea Strategiei în 2005 a prezentat un program mai puțin ambițios;
9. consideră că absența unei guvernante puternice la mai multe niveluri este una dintre limitele principale ale Strategiei de la Lisabona, alături de implicarea insuficientă a

- autorităților regionale și locale și a societății civile în elaborarea, aplicarea, prezentarea și evaluarea strategiei; recomandă integrarea mai puternică a acestora în toate etapele;
10. subliniază că, atunci când a fost aplicat principiul parteneriatului în Strategia de la Lisabona, acesta a crescut sentimentul de asumare a obiectivelor de către autoritățile locale și regionale, precum și de către părțile implicate economic și social și a asigurat investiții mai durabile; invită Comisia să monitorizeze în mod mai eficient punerea în aplicare a principiului parteneriatului în statele membre;
 11. constată că regiunile și orașele europene joacă un rol fundamental în punerea în aplicare a Strategiei de la Lisabona, fiind actori-cheie în domeniile inovării, cercetării și educației; subliniază că acestea realizează peste o treime din totalul investițiilor publice din UE și concentrează tot mai mult cheltuielile din fondurile structurale la nivelul obiectivelor de creștere economică și de ocupare a forței de muncă;
 12. subliniază faptul că nivelul regional și local, în special, are un rol esențial de jucat ca interfață pentru nenumărații agenți economici și sociali care trăiesc și produc în Europa, în special IMM-urile, și ca platformă de promovare a educației și formării profesionale, a cercetării, inovării și dezvoltării;
 13. deplânge slaba sinergie care a existat, în cadrul strategiei, între cadrele naționale strategice de referință și programele naționale de reformă; recomandă stabilirea unui dialog mai intens și mai regulat la toate nivelurile, inclusiv la nivel comunitar, între administrațiile responsabile de politica de coeziune și de Strategia de la Lisabona/Strategia UE 2020 și partenerii corespunzători din cadrul comisiei de monitorizare;
 14. apreciază rezultatele obținute până în prezent cu ajutorul instrumentelor de inginerie financiară și datorită cooperării cu BEI în promovarea inovării și cercetării prin forme regenerabile de finanțare și subliniază necesitatea unei relații mai bune între diferitele instrumente de finanțare ale UE și cele ale BEI; recunoaște potențialul acestora de ameliorare a investițiilor și solicită consolidarea lor, în special a instrumentelor JEREMIE și JESSICA, pentru a asigura un sprijin mai bun acordat activității comerciale și IMM-urilor; recomandă ca regulile care guvernează aceste instrumente să fie simplificate pentru a permite utilizarea acestora într-o măsură mai mare de către beneficiari;

Politica de coeziune și UE 2020

15. salută dezbaterea privind strategia UE 2020; subliniază că această strategie, care urmărește stabilirea condițiilor-cadru pentru o creștere economică stabilă, pentru crearea de locuri de muncă în Europa și pentru realizarea tranziției spre o economie sustenabilă, este o strategie pe termen lung și aderă la prioritățile identificate; subliniază necesitatea dezvoltării în viitor a unei abordări a coeziunii teritoriale, atât de necesară în Europa, prin prisma unei guvernante la mai multe niveluri;
16. regretă faptul că această strategie a fost propusă înainte de încheierea revizuirii actualei Strategii de la Lisabona; recomandă insistent Comisiei să pregătească o evaluare rapidă a problemelor existente la nivelul punerii în aplicare a Strategiei de la Lisabona; subliniază faptul că recomandările acestui raport parlamentar ar trebui incluse în versiunea finală a noii strategii;

17. subliniază necesitatea asigurării unei infrastructuri eficiente și extinse prin modernizarea sistemelor de transport, introducerea unor modalități de transport nepoluante, îmbunătățirea accesului la apa potabilă și la sistemele de canalizare și de gestiune a deșeurilor, introducerea unui mod de gestiune a mediului mai eficient și asigurarea unei utilizări sustenabile a resurselor naturale și a energiilor regenerabile în vederea dezvoltării economice și a consolidării coeziunii;
18. îndeamnă UE să adopte dispoziții specifice și să ia măsurile adecvate pentru a răspunde nevoilor regiunilor cu un handicap natural sau demografic grav sau permanent, cum ar fi zonele de coastă, insulele, zonele muntoase, regiunile transfrontaliere și ultraperiferice, bazându-se pe temeiul juridic oferit de noul Tratat de la Lisabona în ceea ce privește coeziunea teritorială;
19. apreciază faptul că propunerea ia în considerare dimensiunea socială, dar subliniază că pilonul economic deține rolul central în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și, prin urmare, este esențial să se finalizeze piața internă liberă, deschisă și funcțională, care să permită întreprinderilor să reacționeze cu flexibilitate la tendințele macroeconomice; subliniază că recenta criză a demonstrat că nicio strategie care are drept scop dezvoltarea nu poate neglija obiectivele de protecție socială, acces la servicii, combaterea sărăciei și marginalizării sociale și crearea de locuri de muncă de calitate;
20. salută apelul pentru crearea unor locuri de muncă mai durabile și mai inteligente, dar recunoaște că un model economic nou ar putea conduce la o distribuție inegală a costurilor și beneficiilor între statele membre și regiunile acestora și, pentru a se evita o astfel de situație, îndeamnă Uniunea să își asume responsabilitatea și să identifice principalele domenii de acțiune-cheie în care, în conformitate cu principiul subsidiarității, intervenția la nivel european este cea mai adecvată opțiune pentru a obține cele mai bune rezultate pentru toți;
21. subliniază că cercetarea și inovarea sunt instrumente esențiale pentru dezvoltarea UE și că acestea pot să-i sporească competitivitatea în fața provocărilor globale; consideră că trebuie să existe o investiție regulată în aceste domenii, precum și o evaluare regulată a progreselor realizate pe baza rezultatelor obținute; îndeamnă, în acest sens, la o mai bună coordonare a fondurilor structurale cu programul-cadru pentru a maximiza în viitor beneficiile rezultate ca urmare a investiției în cercetare și inovare și pentru a contribui la dezvoltarea unor centre de inovare regionale în interiorul statelor membre și între acestea;
22. are convingerea că educația și formarea sunt condițiile prealabile esențiale pentru dezvoltarea UE și că acestea pot spori competitivitatea UE în contextul provocărilor mondiale; consideră că trebuie asigurată o finanțare regulată în acest domeniu și că trebuie evaluat în mod periodic progresul realizat în ceea ce privește realizarea obiectivelor;
23. recunoaște că structura stabilită a obiectivelor politicilor structurale s-a dovedit a fi un succes în primii cinci ani; solicită, din motive de fiabilitate a programării, perpetuarea acestei structuri, precum și menținerea principiului gestionării partajate; recunoaște că o modificare a conținuturilor obiectivului ar putea fi necesară pentru adaptarea acestuia la obiectivele strategiei Europa 2020;
24. constată că deficiențele la nivelul infrastructurii, în special în zonele rurale, variază în

continuare în mod considerabil în Europa, blocând potențialul de dezvoltare a acesteia și buna funcționare a pieței interne; subliniază importanța cooperării transfrontaliere în această privință și consideră că trebuie create condiții de concurență echitabile în transport, energie, telecomunicații și infrastructura informatică, care trebuie să fie incluse în strategie și să reprezinte în continuare o parte vitală a politicii de coeziune;

25. recunoaște că bugetul UE trebuie să joace un rol central în realizarea obiectivelor Strategiei UE 2020; consideră că politica de coeziune este un mecanism eficient pentru realizarea Strategiei UE 2020, datorită obiectivului său strategic, condiționării puternice și obligatorii, intervențiilor personalizate, precum și monitorizării și asistenței tehnice;
26. constată că, în special în ceea ce privește accesul la servicii în bandă largă, în zonele rurale există carențe majore care trebuie depășite, în conformitate cu obiectivul declarat în Agenda digitală, pentru a sprijini dezvoltarea economică durabilă a acestor regiuni;
27. salută recunoașterea rolului fondurilor structurale în realizarea obiectivelor UE 2020; cu toate acestea, subliniază că politica de coeziune nu este doar o sursă de alocări financiare stabile, ci reprezintă și un instrument puternic pentru dezvoltarea economică a tuturor regiunilor europene. Obiectivele de bază ale acesteia (depășirea disparităților dintre regiuni și introducerea unei reale coeziuni economice, sociale și teritoriale în Europa), precum și principiile sale (o abordare integrată, o guvernare la mai multe niveluri și un parteneriat real) sunt elemente complementare esențiale pentru succesul strategiei și ar trebui să fie integrate în cadrul acesteia;
28. subliniază că o politică de coeziune puternică și bine finanțată, cuprinzând toate regiunile Europene, trebuie să fie un element esențial al Strategiei UE 2020; consideră că această politică, cu abordarea sa orizontală, este o condiție prealabilă pentru atingerea obiectivelor UE 2020, precum și pentru obținerea coeziunii sociale, economice și teritoriale a UE; respinge toate încercările de a renaționaliza politica de coeziune și solicită ca dimensiunea regională să fie pe deplin sprijinită la revizuirea bugetului UE;
29. subliniază faptul că definirea în timp util a mecanismelor de realizare este de o importanță esențială pentru succesul Strategiei UE 2020;
30. subliniază că politica de coeziune nu este subordonată Strategiei UE 2020; subliniază că, deși prioritățile politicii de coeziune ar trebui armonizate cu obiectivele UE 2020, ar trebui permisă suficientă flexibilitate pentru a putea ține seama de specificitățile regionale și pentru a sprijini regiunile mai slabe și cu nevoi mai importante pentru a depăși dificultățile socio-economice, handicapurile naturale și a reduce disparitățile;
31. solicită un sistem de guvernare îmbunătățit în cadrul Strategiei UE 2020, în comparație cu Strategia de la Lisabona; recomandă elaborarea și aplicarea acestuia, prin utilizarea fondurilor de coeziune și structurale, în conformitate cu principiul de guvernare la mai multe niveluri pentru a asigura implicarea într-o măsură mai mare a autorităților locale și regionale și a părților interesate ale societății civile; subliniază faptul că această implicare ar trebui să includă adoptarea de acorduri de guvernare la mai multe niveluri;
32. consideră că Strategia UE 2020 trebuie să fie parte integrantă a procesului de îndeplinire a obiectivului de coeziune teritorială, inclus ca obiectiv nou în Tratatul de la Lisabona;

consideră că potențialul inițiativelor locale în domeniul cooperării transfrontaliere pentru sporirea coeziunii teritoriale nu a fost încă suficient exploatat; invită Comisia să definească rolul macroregiunilor într-un mod mai detaliat în propunerile sale pentru viitoarele acorduri de cooperare teritorială;

33. subliniază faptul că o dimensiune teritorială mai puternică a strategiei, ținând seama de caracteristicile și de diferitele niveluri de dezvoltare ale regiunilor europene, cu implicarea directă a autorităților regionale și locale, precum și a partenerilor, în conformitate cu Regulamentul privind fondurile structurale, în planificarea și aplicarea programelor relevante, va conduce la o mai mare asumare a obiectivelor acestora la toate nivelurile și va asigura o conștientizare mai bună a obiectivelor și rezultatelor la fața locului; de asemenea, regiunile trebuie susținute în continuare prin dezvoltarea de instrumente financiare inovatoare astfel încât rolul lor în atingerea obiectivelor Strategiei de la Lisabona să fie continuat;
34. subliniază importanța cunoașterii teritoriului la nivel local și regional pentru îndeplinirea obiectivelor Strategiei UE 2020; în acest scop, consideră că este esențial să se asigure furnizarea de statistici comune, precum și capacitatea de citire a indicatorilor, atât la nivel local, cât și la nivel regional;
35. atrage atenția asupra rolului-cheie jucat de orașele în atingerea obiectivelor UE 2020; solicită ca experiența și contribuția acestora să fie luate în calcul la punerea în aplicare a priorităților UE 2020, în special în ceea ce privește schimbările climatice, integrarea socială, evoluțiile demografice și investițiile în domeniul dezvoltării economice sustenabile, al energiei, transporturilor, gestionării apelor, îngrijirii medicale, siguranței publice etc.; sprijină proiectul de concluzii al Consiliului, potrivit căruia regiunile trebuie implicate în viitoarea strategie pentru creștere economică și crearea de locuri de muncă; întrucât oricare strategie din acest domeniu trebuie pusă în aplicare în cooperare cu regiunile și orașele, propune ca avizul Comitetului Regiunilor privind Strategia UE 2020 să fie luat în considerare de către Comisie și Consiliu;
36. așteaptă prezentarea de către Comisie a unor propuneri concrete în scopul creării de sinergii între politica de coeziune și politicile sectoriale existente, pe baza unei abordări integrate; recomandă raționalizarea obiectivelor, instrumentelor și procedurilor administrative ale programelor și armonizarea duratei acestora;
37. consideră, cu toate acestea, că Uniunea ar trebui să folosească în continuare, ca principale mecanisme financiare, Fondul de coeziune și fondurile structurale, care dispun de metode de punere în aplicare bine stabilite și operaționale; consideră că nu este necesară crearea de noi fonduri tematice separate pentru a aborda obiectivele UE 2020 și consideră, în schimb, că acestea ar trebui incluse în politicile de coeziune și de dezvoltare rurală;
38. recomandă adoptarea unei abordări simplificate în ceea ce privește utilizarea fondurilor structurale din viitorul cadru de reglementare; subliniază faptul că armonizarea regulilor și a procedurilor, precum și luarea în considerare a celor mai bune practici poate conduce la sisteme simplificate de punere în aplicare și poate încuraja participarea beneficiarilor potențiali în cadrul programelor cofinanțate de UE;
39. recomandă Comisiei reevaluarea anuală a priorităților stabilite în cadrul strategiei UE

2020 în funcție de rezultatele obținute la punerea în aplicare a respectivei strategii, modificarea condițiilor avute în vedere inițial și identificarea de noi priorități în strânsă legătură cu permanentele schimbări locale, regionale și globale;

40. invită Comisia să prezinte Parlamentului cât mai curând posibil un program de lucru structurat pentru punerea în aplicare a strategiei și, în viitor, evaluări clare ale punerii în aplicare; de asemenea, solicită un document de lucru clar, care să stabilească relația dintre strategie și politica de coeziune;
41. consideră că, prin intermediul platformei de monitorizare de la Lisabona, Comitetul Regiunilor ar trebui să continue să monitorizeze progresul pe teren al viitoarei strategii UE 2020 și că ar trebui să li se solicite statelor membre să prezinte, într-un mod structurat, un raport anual cu privire la progresele realizate;
42. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Evaluarea sistemului curent

Atât Strategia de la Lisabona, cât și politica de coeziune au identificat în inovare, în sensul ei mai larg, instrumentul principal menit să favorizeze dezvoltarea teritoriului european și să potențeze capacitatea competitivă a acestuia față de provocările unei lumi globalizate. În consecință, inovarea a fost pusă în centrul ambelor obiective, iar rolul său strategic a fost evidențiat mai mult ca oricând.

Orientările strategice ale Comunității pentru perioada 2007-2013 stabilesc drept cerință formală ca UE-15 (și recomandă ca UE-12) să aloce pentru îndeplinirea obiectivelor de la Lisabona cel puțin 60 % din fondurile programului aferente regiunilor de convergență și 75 % din fondurile destinate obiectivului „competitivitate regională și ocupare a forței de muncă”.

De fapt, deja în perioada 2000-2006, când nu era încă în vigoare nicio cerință formală de alocare, între 5,5 % și 7,4 % din cheltuielile totale ale fondurilor structurale (10,2 miliarde de euro în total) au fost investite în activități de cercetare și inovare.

Evaluările ex-post disponibile până în prezent subliniază că utilizarea programelor regionale pentru îndeplinirea obiectivelor de la Lisabona a fost mai ușoară pentru regiunile relativ mai prospere și mai limitată pentru cele mai puțin dezvoltate, unde programele au avut tendința de a se concentra pe infrastructura de bază.

În mod evident, nu poate fi aplicată o strategie unică în toate zonele; specificul diferitelor regiuni – dimensiunea lor teritorială – a avut un impact important asupra eficacității măsurilor implementate. Implicarea autorităților regionale și locale în elaborarea și nu numai în aplicarea programelor devine, prin urmare, esențială, deoarece acești actori cunosc cel mai bine nevoile teritoriului lor.

Din analiza alocărilor din cadrul programului pentru perioada 2007-2013 rezultă că alocarea a depășit în mod sensibil pragurile stabilite. În special în obiectivele „Convergență” și „Competitivitate regională”, 65 % și, respectiv, 82 % din fonduri au fost alocate priorităților aferente obiectivelor de la Lisabona. Aceste procentaje, care reprezintă o alocare totală de circa 228 miliarde de euro pe o perioadă de 7 ani, se referă la UE-27, indicând, prin urmare, că UE-12 s-au angajat în mod serios în exercițiul de alocare.

În mod destul de previzibil, alocarea variază semnificativ între statele membre și între obiective. În special în regiunile de competitivitate, programarea se face în strânsă legătură cu obiectivele de la Lisabona, accentul fiind pus pe inovație, cunoaștere și tehnologie, în timp ce în programele de convergență sunt privilegiate într-o măsură mai mare prioritățile legate de ocuparea forței de muncă, indicând că o reformă a sistemului de educație și de formare profesională este considerată aici o premiză pentru continuarea dezvoltării.

Un prim raport strategic, care analizează progresele statelor membre în ceea ce privește îndeplinirea acestor priorități prin intermediul cheltuielilor din primele 18 luni ale aplicării programului, va fi adoptat de către Comisie până la 1 aprilie 2010.

De fapt, ceea ce trebuie evaluat amănunțit este măsura în care sunt reflectate aceste angajamente în cheltuielile reale la nivel de proiect. Din păcate, din cauza începerii cu întârziere a programelor și a lipsei ulterioare de date referitoare la cheltuieli, această corespondență nu poate fi verificată în această etapă.

Raportul strategic al Comisiei va reprezenta, prin urmare, un document esențial în acest sens, în pofida perioadei limitate pe care o acoperă, și va servi ca bază de organizare a unei dezbateri interinstituționale la nivel înalt pentru a evalua nivelul și tipul de contribuție a fondurilor structurale la obiectivele de la Lisabona și pentru pregăti o analiză serioasă în cadrul instituțiilor UE și naționale, precum și la nivel regional și la nivelul societății civile privind forma și conținutul strategiei pentru creștere economică și locuri de muncă după 2010: așa-numita Strategie UE 2020.

Se dovedește a fi chiar mai importantă posibilitatea de a evalua pe termen lung impactul în statele membre și în regiunile acestora al investițiilor realizate cu ajutorul fondurilor structurale în cadrul obiectivelor de la Lisabona. Orice discuție privind viitorul va fi eficientă doar dacă sunt cunoscute rezultatele acestei evaluări.

Deși aceste date nu sunt disponibile încă deoarece punerea în aplicare a programului se află încă în fază incipientă, este esențial să asigurăm condițiile pentru o dezvoltare urgentă a instrumentelor care permit o astfel de analiză, adică indicatori omogeni, care pot fi combinați și comparați între programe și state membre pe întreaga perioadă pentru a verifica impacturile produse și a efectua ajustările necesare. De asemenea, este esențială sensibilizarea Comisiei în legătură cu necesitatea acestei dezvoltări.

Rolul politicii de coeziune în cadrul Strategiei UE 2020

Construirea viitorului implică analiza trecutului pentru a maximiza rezultatele obținute, a capitaliza experiențele și a evita greșelile din trecut. O examinare profundă a relației dintre politica de coeziune și Strategia de la Lisabona este, prin urmare, necesară la elaborarea noii Strategii UE 2020, care este destinată să facă față provocărilor din următorii zece ani.

De fapt, politica de coeziune poate reuși să mobilizeze mai bine decât alte politici investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă; aceasta a demonstrat, de asemenea, că atunci când se aplică corect principiul parteneriatului și actorii regionali și locale devin protagoniștii aplicării priorităților, este generat un sentiment mai puternic de asumare a obiectivelor și rezultatelor politicilor.

Propunerea Comisiei pentru Strategia UE 2020 recunoaște că politica de coeziune este o politică esențială pentru îndeplinirea obiectivelor UE 2020.

Cu toate acestea, pare să fi considerată mai mult ca o sursă de alocări financiare stabile decât o referință majoră datorită aplicării unor principii precum parteneriatul, abordarea integrată, guvernanta la mai multe niveluri, precum și datorită capacității ei de a mobiliza actori regionali și locali. Dacă aceste principii, care reprezintă o contribuție majoră a politicii de coeziune în vederea aplicării cu succes a Strategiei UE 2020, nu sunt integrate adecvat în aceasta, succesul strategiei în sine poate fi pus în pericol.

Raportul prezintă câteva recomandări concrete pentru a garanta că această legătură este luată

în considerare în mod adecvat:

- prioritățile identificate în Strategia UE 2020 trebuie armonizate în mod strict cu cele ale viitoarei politici de coeziune: sunt necesare o concentrare mai mare asupra priorităților centrale și o îmbunătățire a complementarității dintre acestea, asigurând totodată flexibilitatea necesară pentru a se adapta la specificul regional.
- sinergiile dintre cadrele naționale strategice de referință și programele naționale de reformă trebuie dezvoltate și potențialul lor trebuie exploatat mai bine și printr-o coordonare administrativă îmbunătățită la nivel comunitar, național, regional și local, pentru a îmbunătăți guvernanta.
- Obiectivele UE 2020 trebuie definite la nivel comunitar, dar, la aplicarea și adaptarea lor în cadrul politicilor naționale, trebuie ca, în viitor, autoritățile infranaționale să se implice într-o măsură mai mare. Una dintre limitele recunoscute ale Strategiei de la Lisabona este guvernanta slabă la mai multe niveluri și implicarea insuficientă a autorităților locale și regionale în aplicarea obiectivelor acesteia, în pofida faptului că 2/3 din investițiile în sectorul public provin de la nivel regional și local și că aceste autorități concentrează adesea competențe politice substanțiale. Integrarea dimensiunii regionale în viitoarea strategie este, de asemenea, necesară pentru a adera la noile prevederi ale Tratatului de la Lisabona, care recunoaște dimensiunea infranațională a subsidiarității. O abordare ascendentă va putea asigura o asumare reală a strategiei și durabilitatea acesteia pe termen lung. Guvernanta la mai multe niveluri trebuie considerată nu doar în dimensiunea sa verticală, ci și orizontală, dezvoltând relații între actorii economici și sociali de la același nivel.
- Principiul parteneriatului trebuie integrat pe deplin în viitoarea strategie. O astfel de schimbare a abordării va avea avantajul de a asigura o comunicare mai bună a obiectivelor și rezultatelor strategiei la nivelul societății civile; absența unei astfel de comunicări se dovedește a fi unul din punctele slabe ale Strategiei de la Lisabona.
- Deși prin Tratatul de la Lisabona coeziunea teritorială a fost recunoscută ca fiind un obiectiv al Comunității, dimensiunea teritorială transpare prea puțin din propunerea Comisiei, fapt care poate antrena un risc de sectorizare a politicii. Dimpotrivă, doar o abordare integrată, prin includerea dimensiunii regionale în strategie, va aduce rezultate eficiente. În special, sinergiile între instrumentele comunitare care promovează inovarea (fonduri structurale, PCI și al șaptelea Program-cadru) trebuie îmbunătățite, iar durata programării multianuale a acestor instrumente trebuie armonizată în viitor.
- potențialul instrumentelor de inginerie financiară, în special JEREMIE și JESSICA, trebuie exploatate la maximum pentru a asigura un sprijin sporit al potențialului comercial, în special în ceea ce privește IMM-urile; în special regulile care guvernează accesul și administrarea alocării de fonduri puse la dispoziție de aceste instrumente financiare trebuie simplificate pentru a stimula utilizarea acestora de către beneficiarii interesați;

- trebuie asigurată finanțarea adecvată a unei politici de coeziune, care trebuie să acopere tot teritoriul Uniunii Europene pentru a permite sprijinirea eficientă a punerii în aplicarea a noii strategii;
- viitorul cadru de reglementare a politicii de coeziune trebuie să fie simplificat în vederea reducerii nivelului actual de eroare și în vederea facilitării participării la proiecte, în special a partenerilor din sectorul privat.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	27.4.2010
Rezultatul votului final	+: 40 -: 1 0: 1
Membri titulari prezenți la votul final	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Charalampos Angourakis, Jean-Paul Basset, Victor Boștinăru, Zuzana Brzobohatá, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Ricardo Cortés Lastra, Tamás Deutsch, Rosa Estaràs Ferragut, Danuta Maria Hübner, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Monika Smolková, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michael Theurer, Michail Tremopoulos, Viktor Uspaskich, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Membri supleanți prezenți la votul final	Vasilica Viorica Dăncilă, Ivars Godmanis, Catherine Grèze, Veronica Lope Fontagné, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid